

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en het decreet van 7 juli 2017 het decreet van 7 juni 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin;

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met dit decreet wordt uitvoering gegeven aan de resolutie van 14 juli 2021 'over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket' en worden de oprichtingsdecreten van het agentschap Opgroeien regie en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid aangepast. Voor het agentschap Opgroeien regie wordt een structurele gegevensdeling met de lokale besturen verankerd, zodat lokale besturen bij het agentschap Opgroeien regie terecht kunnen om gegevens te ontvangen om lokale tegemoetkomingen te kunnen toekennen. Aan het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid wordt een bijkomende missie en opdracht toevertrouwd die erin bestaat lokale besturen te ondersteunen om voor hen een automatische uitbetaling van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid te organiseren. Het VUTG kan hiervoor haar betaalmotor en haar diensten via een samenwerkingsovereenkomst aan lokale overheden ter beschikking stellen. Daarnaast worden de persoonsgegevens die het agentschap in de uitvoering van haar opdrachten registreert, gepreciseerd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Opgroeien
Inhoudelijk structuurelement: Groeipakket

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het bijgaande voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/46 van 21 februari 2022.

JoKER-advies

Het JoKER-advies werd bekomen op 11 februari 2022.

Vorige beslissing van de Vlaamse Regering

Voorliggend ontwerp van decreet werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 11 maart 2022 en 3 juni 2022.

VR2022 1103 DOC.0227/1BIS, VR2022 1103 DOC.0227/2BIS, VR2022 1103 DOC.0227/3BIS
VR 2022 0306 DOC.0601/1, VR 2022 0306 DOC.0601/2, VR 2022 0306 DOC.0601/3, VR 2022
DOC. 0601/4, VR 2022 0306 DOC.0601/5

Vlaamse Raad WVG

Het advies van de Vlaamse Raad WVG werd afgeleverd op 19 april 2022.

Vlaamse Toezichtscommissie

Het advies van de VTC werd afgeleverd op 19 april 2022 onder nummer 2022/031.

Raad van State

De Raad van State heeft advies 71.656/1 gegeven op 29 juni 2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn oefenen een beleid uit naar de gezinnen die op hun grondgebied wonen, in het kader van hun algemene bevoegdheden bepaald bij artikel 41 G.W., de artikelen 1 en 57 organieke wet van 8 juli 1976 betreffende het OCMW en het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid of elke andere bevoegdheid die het bij of krachtens een wet of decreet is toegekend. Ze richten Huizen van het Kind op, verlenen steun aan kinderen en gezinnen in kansarmoede, stimuleren vrijetijdsparticipatie van kansengroepen, ... In het kader van deze bevoegdheden kunnen gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk

welzijn aan kinderen en gezinnen toelagen toekennen voor de kosten van opvoeding van kinderen, schoolkosten,

Gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn zetten bovendien sterk in op de take up van sociale rechten van hun inwoners. De automatisch rechtentoeakening - ook van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid – is een belangrijk instrument in de bestrijding van onderbescherming, tegen kansarmoede en het versterken van empowerment van kinderen en gezinnen in kansarmoede. Lokale besturen hebben echter niet altijd de middelen om een automatische rechtentoeakening te organiseren.

Het agentschap Opgroeien regie en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid (VUTG) kunnen de lokale besturen hierin ondersteunen.

In het kader van de coronacrisis werd er vanuit het agentschap Opgroeien regie reeds eenmalig een samenwerking opgezet op basis waarvan lokale besturen gegevens konden opvragen van de kinderen in hun gemeente/stad die recht hadden op een sociale toeslag. Op basis van deze gegevens van het Groeipakket bezorgd via het agentschap Opgroeien regie kon het lokale bestuur automatisch een financiële ondersteuning bieden aan kwetsbare huishoudens. Vanuit het VUTG werd daarnaast ingezet op een aanvullende dienstverlening, gericht op gezinnen. Deze dienstverlening bestaat uit briefwisseling naar gezinnen op vraag op de lokale besturen.

Tijdens de evaluatie na anderhalf jaar Groeipakket werd vastgesteld dat deze vorm van gegevensdeling en dienstverlening een grote meerwaarde betekende voor de lokale besturen. Bijgevolg werd in de evaluatie een beleidsaanbeveling geformuleerd dat beide agentschappen hun oprichtingsdecreten complementair en onderling afgestemd, aan moeten passen om een structurele gegevensdeling en dienstverlening met de lokale besturen mogelijk te maken. Op 14 juli 2021 werd de resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket aangenomen door de plenaire vergadering. In deze resolutie vraagt het Vlaams parlement positief gevolg te geven aan deze beleidsaanbeveling.

Met dit decreet wil het agentschap Opgroeien regie de gegevensdeling naar de lokale besturen toe structureel verankeren en wil het VUTG zijn dienstverlening verankeren en verder uitwerken door de ontwikkelde betaalmotor en diensten, zoals onderzoek naar het recht op toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid en correspondentie versturen, van het VUTG ter beschikking te stellen van gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze verankeringen dragen bij tot de ondersteuning en organisatie van de automatische rechtentoeakening van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid. Op deze manier wordt de taakverdeling duidelijk opgedeeld tussen de twee agentschappen. Bovendien blijkt deze taakverdeling ook uit de toevoeging aan de missie van het VUTG waarin zij een ondersteunende rol opnemen ten aanzien van het Vlaamse

gezinsbeleid, waarvan de regierol o.a. bij het agentschap Opgroeien regie en de lokale besturen ligt. Zoals in de memorie van toelichting bij het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt voorgeschreven, moet bevoegdheidsoverlapping tussen agentschappen worden vermeden.

B. GEVOLGGEVING ADVIES RAAD VAN STATE

De Raad van State heeft zijn advies 71.656/1 verleend op 29 juni 2022.

Hieronder lichten we toe welke gevolgen er worden gegeven aan het advies van de Raad van State. De memorie van toelichting bij dit ontwerp van decreet bevat de artikelsgewijze bespreking.

Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG', gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, in een verplichting om de toezichhoudende autoriteit te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking. **(randnummer 3)**

Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichhoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

De Raad van State merkt op dat in artikel 2 van het voorontwerp niet wordt bepaald gedurende welke periode het agentschap Opgroeien regie, het lokaal bestuur of de VGC de uitgewisselde gegevens zullen bewaren, terwijl dit een essentieel element uitmaakt om de voorspelbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens te waarborgen. **(randnummer 4)**

Voor het agentschap Opgroeien regie is het Besluit Gegevensverwerking Toelagen Gezinsbeleid van 19 juli 2019 van toepassing en blijft de bewaartermijn behouden die wordt bepaald in artikel 4, §5, van voormeld besluit. Deze termijn dient bijgevolg niet te worden hernomen in dit decreet.

Voor de lokale besturen en de VGC wordt er ingevolge het advies van de Raad van State een nieuw lid toegevoegd aan het ontworpen artikel 10/2 (artikel 2 van het ontwerp). Deze bepaling bevat evenwel geen vaste bewaartermijnen om de hierna volgende reden.

Conform artikel 5 e) van de AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk. Voor wat betreft bestuursdocumenten van de Vlaamse overheid, wordt in het algemeen aan deze verplichting uitvoering gegeven door afdeling 5. Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Artikel III.81 van het Bestuursdecreet bepaalt daarbij dat voor elke categorie van bestuursdocumenten beheersregels worden opgesteld die onder meer een bewaartermijn en een definitieve bestemming (vernietiging ofwel een permanente bewaring) bevatten. Deze selectieregels worden gepubliceerd in het serieregister dat online beschikbaar is.

Het is precies naar deze beheersregels dat in het nieuwe lid van het ontworpen artikel 10/2 verwezen wordt. De VTC stelde al in punt 46 van haar advies van 19 april 2022: *“In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.”* Het criterium wordt opgenomen in het artikel, namelijk de specificiteit van de dossiers.

De bewaartermijn voor de te verwerken persoonsgegevens zal dus vastgelegd worden in de selectieregels. Het principe daarbij is dat de persoonsgegevens bewaard worden met inachtneming van alle maatregelen die de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens waarborgen en dat ze niet langer bewaard worden dan noodzakelijk. Het is niet aangewezen om af te wijken van deze generieke regeling inzake bewaring van bestuursdocumenten zoals bepaald in het Bestuursdecreet.

Met betrekking tot het zevende lid van het ontworpen artikel 10/2, van het decreet van 30 april 2004 (artikel 2 van het voorontwerp) acht de Raad van State de draagwijdte van de 'vermelding [van de verwerking] op [de] website' niet duidelijk. **(randnummer 5)**

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt in het zevende lid van het ontworpen artikel 10/2 (artikel 2 van het ontwerp) uitdrukkelijk verwezen naar de verplichtingen van artikel 12 van de AVG. Via de website zal er voldoende transparantie geboden worden m.b.t. de betreffende gegevensverwerking. Het protocol dat conform het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer' wordt afgesloten tussen de partijen zal ook de nodige afspraken maken wat betreft de transparantie. Conform artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronisch bestuurlijke gegevensverkeer' zal het voormelde protocol ook moeten worden bekendgemaakt op de website van de betrokken partijen.

Met betrekking tot artikel 7 van het ontwerp van decreet vraagt de Raad van State om te duiden welke personen toegang zullen hebben tot de persoonsgegevens die worden verwerkt **(randnummer 7)** en hoe de in het ontwerp vernoemde verwerkersovereenkomst zich verhoudt tot de term protocol die vernoemd wordt in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer' **(randnummer 8)**.

Lokale besturen zijn divers georganiseerd. We kunnen dan ook in het decreet niet anticiperen op de verschillende diensten of categorieën van personen die binnen een lokaal bestuur betrokken kunnen zijn bij deze mogelijke gegevensverwerking. Dit is afhankelijk van de organisatie en delegaties binnen het lokaal bestuur.

We maken wel expliciet duidelijk in het ontwerp van decreet dat elke verwerkingsovereenkomst zal bepalen welke personen betrokken zijn bij de gegevensverwerking, de nodige aanpassing hiertoe werd voorzien. De termen verwerkingsovereenkomst en protocol zijn dezelfde, we zullen dit ook zo opnemen in de memorie van toelichting.

De juridisch – technische aanpassing (aanpassing in verwijzing naar reeds eerder vernoemde verordening) die de Raad van State meegaf met betrekking tot artikel 7 van het ontwerp van decreet **(randnummer 9)** werd aangepast in het ontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit decreet heeft geen budgettaire impact op de Vlaamse Overheid. De middelen die nodig zijn voor de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid worden voorzien door de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn, dit zijn zowel de werkingsmiddelen als de nodige financiële middelen voor deze toelagen.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 februari 2022 met referentienummer IF/22/0400.

Er is geen begrotingsakkoord vereist.

B. ESR-TOETS

/

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en het decreet van 7 juli 2017 het decreet van 7 juni 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS